

Jü Carta San Pablota Bat Huëpo Jiojtekähui Jume Corintiommehui

Tebotehuame

¹ Pablo, Jesucristotau apóstoltu ïaahuaka núnuri, Diosta júnel ä huáatiäpo ámani, entok jü hermano Sójtenejtáamak náuhui,

² ikay cartatane jiojte buere joära Corintopo jomemehui jume Cristota sualhuäpo nau anim béchïbo, jume Cristo Jesústa nésauri jo báreka bempoa emo jípuremmehui, jume ják júne anemmak nau yeu púataka täyahuame itom Señor Jesucristota tehuampo au nokame, jü itom Señor entok bempörimmehui. ³ Diosta tü eäu entok yánti jíapsihuame enchimmaktunake, jü Dios itom Átchay entok Señor Jesucristota Áchay bétana.

Diosta baysaihuame

⁴ Ínapo jíba Diosta baysauhue enchim béchïbo, juka Diosta tü eäu enchim mikhuakä béchïbo jum Cristo Jesúspo.

⁵ Bueitukem áapörikut yún jita tühuatem jípurek, nokpo entok yún jita jüneriahüäpo.

⁶ Jü noki Cristota bétana nokhuakame béja enchimmet au chúpalataka tahuala.

⁷ Jü jita ára johuame Diosta enchimmet jünakteri sime enchimmet ayunake. Huanärem

béja kaa jáchin éaka ä boobinnake, juka Señor Jesucristota äbo yebijnakéhui.

⁸ Áapo Dios ket kutti ehuamta enchim máknake, sümota chúpëu nükisi. Júneli béja kaabe kaita juënak enchimmet téunake, júnaköri itom Señor Jesucristota yepsayo.

⁹ Dios ä bárëpo kaa amáu notte, áapörík huamem nunuri ä üusi Jesucristo itom Señortamak enchim jíapsinaké béchïbo.

¿Jachu jü Cristo au näikimtela?

¹⁰ Senu huemtane, ket enchimmeu aahua, hermaanom, itom Señor Jesucristota tehuampo, huepülak jibem nau nooka sümatakä, natepua anhuame kaytatunake enchim násuku, al-lem tülisi nanabeu aneka huépülaik nau eiya entok huepulsi eaka.

¹¹ Bueïtukne enchim bétana ettejoriahuak, ín hermanom, jume Cloétamak huerim bétana, jänitukem nau omteka nátepua emo jípure.

¹² Juka enchim násuk huemta bétanane enchim tejhuabáare ínel enchim jiapo: “Ínapone Pablotamak huékiye”; ö “Ínapo entok Apoolostamaki”; “Ínapo entok Perotamaki”; ö “Ínapo entok Cristotamaki.”

¹³ ¿Jachu Cristo au näikimtela? ¿Jachu jü Pablo enchim béchïbo kúrusit poponhuak? Ö ¿jachem Pablota tehuampo batöhuak?

¹⁴ Diostane baysauhue enchimne kaabeta batöla, juka Crispota entok Gayota jíbba,

¹⁵ bueïtuk Pablota tehuampone batöri ti kaa enchim jíaunaké béchïbo.

16 Kenne Estéfanasta familiapo jomeme batöla; jume huatemmeune kaa huate jaamakne huatem ket batöla.

17 Bueituk Cristo kaa nee batö iaka nee yeu puaala, ál-la evangeliota nee nok sahueka nee núnula; kaa ími ániapo jita buere täyahuamta nokta hueriaka, Cristota kúrusit mukukau kaa kom tahuaria bëchïbo.

Cristota, úttiära entok Diosta bétana yún jita täyahuame

18 Bueituk íri noki Cristota kúrusit poponhuakähui emo tärulame bëchïbo rokorapom ä jípure, të jume jineurim bëchïbo, Diosta uttiära.

19 Bueituk júnel jöojteri:
Jume jita täyame, juka bem täyaune kaytasi yáanake,
juka jüneehuamta bem tayaune yeu tahuari-anake.

20 ¿Jakusu aane jü jita áu täyáa tíame? Entok jaksu aane jü escriba, entok jaksu aane jü buéresi jita nokame, ¿jachu kaa Dios jume ániat jiápsaka jita emo täaya tíame rokuapo tahuariala?

21 Bueituk Diosta bétana jita täyahuamta, jume ániat jiápsame bem jita täyapom katim Diosta tatäyak, Dios ä tutürek ä súaleme jinëu bëchïbo juka Diosta noki nokhuäpo rokuapo jipuhuamta huam am jinëu báreka.

22 Bueituk jume judiom señalim aahua, jume griegom entok tuisi jita täyahuamta jiba jaria;

23 të itapo Cristota kúrusit poponhuakamta jiba nooka, jume judiom bëchïbo at teitäihuame, jume kaa judiom bëchïbo entok rókoora;

24 tē jume núnurim békibō, judiom ö griegom, Cristo, Diosta uttiära, entok jita täyahuame Diosta bétana huéeme.

25 Bueituk jü Diosta bétana rokuapo tayahuame, yoremraata bέppa ché jita täyahua, entok jü Diosta bétana kaa úttia, yoremraata bέppa ché úttiak.

26 Tüisem at suuhua, hermanom, Diosta betanem yeu púataka núnurim, eläposem kaa jaikika juneli jita täya yoremem eäpo ámani, entok jume yaüra uttiäta jípureme júne kaa jaiki, entok yörihuamta jípureme júne kaa jaiki.

27 Ál-la, Dios jume kayta bejreme yeu púuhuak, jume jita täyame tuisi tahuaria báreka, entok jume kaa úttiakame yeu púuhuak jume üúttiakame tuisi tahuaria báreka.

28 Juka simekut jiokot maachika kaitäpo bit-huamta Dios yeu púuhuak entok juka kaitäpo jípuhuamta, juka simeku naïkiahuamta kaitäpo tahuaria báreka,

29 bueituk juneli kaabe áu útilnake Diosta bíchäpo.

30 Tē áapörök békibō emée Cristo Jesúspo aane, áapörök békibō jita täyahuamta Dios itom makka, Diostau bíchaate lútula jíapsihuäpo naïkiataka tahuala, entok santosi jíapsihuäpo, entok jinëuriata áa békibō jípureka.

31 Juka jiojterita já bénasi: “Jü áu útileme, jum Señorpo jiba au útilnake.”

Cristota kurusit poponhuakäu nokhuame

¹ Én éntoko, hermanom, júnakoy enchimmeu noïteka juka Diosta ára jita joaune enchimmeu nok báreka, kanne nokta ujyorik nokak entok jita taayahuamta.

² Bueïtuk huitti nokhuäpo enchim násukne, kayta entok jüneriabáarek ál-la Jesucristota jíbba, kúrusit poponhuakamta.

³ Entokne enchim násuk aanek úttia lútilataka, entok tuïsi maujrimey ino yöaka;

⁴ jü ín noki entok jü Diosta nooki enchimmeu ín nokakahui, kaa jita täyahua pámanne enchim át jünetuak, ál-la Diosta Espíritu úttiärayi,

⁵ bueïtuk jü enchim Dios eaü kaa yoremem jita täyäpo nahuanake, ál-la Diosta úttiaräpo.

Diosta Espírituta huam yeu machílame

⁶ Tête nau ä ettejhua jiobe, jume yúmalasi emo jípureka jita täyammaki, tē kaa ími ániat jita taayahua pámani, entok kaa jume ániat rey nesaupo nesaunakeme bénasi, bueïtuk iméri kókkonakemme.

⁷ Tête juka Diosta bétana jita täyahuaamta nau ettejjo, juka huatem bétana kaa jüneriahuaamta, juka jita täyahuaäpo esota, ikäri, ániata kee yahuay náateka Dios ito béchíbo, ä naïkiak, jum simek béppa ujyoriku item looria béchíbo.

⁸ Ikäri jume im ániat rey nesaute jípunakeme katim ä täyak, bueïtukim ä täyakatek, kaibum kúrusit ä popon eiyey, juka looriapo Señorta.

⁹ Tē ál-la ínel jiojterita jiä pámani:
Juka pusimmei kaa bit-huakähui, entok nakam-mey kaa jikkaihuakahui,

entok yoremta jiápsipo kaita tahualata,
 Dios ä erialatukay huame áapörik ä nakeme
 béchibo.

10 Të Dios, Espírituy ítou yeu ä mächiriala;
 bueütuk jü Espíritu simekut suaka át jüneiya,
 bueütuk mekka kom Diostat ayukamta junne.

11 ¿Tëe jábe yoremesu, juka yoremtat
 ayukamta jüneria? ¿Jachu kaa jü yoremta
 espíritu at aneme? Ínëli kétchi juka Diostat
 ayukau kaabe ä jüneriak, jü Diosta Espíritu
 jibba.

12 Ítapo entokte kaa juka ániat espírituta ma-
 bet-la, ál-la juka Espíritu Diosta bétana huemta,
 bueütuk juka Diosta item makakau jüneria
 béchibo.

13 Íaribéchibote ä nooka tē kaa juka nokta
 yoremem jita täyaka yore majtia pámani, ál-la
 juka Dios Espírituta yore majtia pámani, juka
 Espíritupo huemta Espíritupo ä tahuariaka.

14 Të jü yoreme kia ä jiápsapo kara at jünéaka
 tatahua jü Diosta espirituichi, bueütuk áá béchibo
 rokopo bittu. Entok kara ámet jüneiya, bueütuk
 at suaka Espírituta eäpam át jünetunake.

15 Të jü Espíritu Santota eäpáman jiápsame
 simekut jüneiya, tē juka jünehuamta áapo hu-
 atem bétana kaa ä mabeta.

16 Bueütuk: “¿Jábesu juka Señorta eäu
 jüneriak? ¿Jábesu ä majtianake?” Të ítapo juka
 Cristota eäute jípure.

3

Diostamak tekipanuame

1 Ìaribéchïbo ínapo hermanom, karane Espíritu Santota eäpáman jiapsäme bénasi enchimmeu nooka, álla kaa Dios huateka enchim eä bénasi, entok Cristotat ehuäpo ili usim bénasi.

2 Lechimne enchim jïtuak, të kaa buähuamta, bueïtukem ketune kaa áma yúmay, éntokem én júne kaa áma yúma,

3 bueïtukem ketune enchim eäu johua; emoem naïbuke, éntokem nau omteka nau nassua, ¿jachem kaa ínëli juena ehuamta jíba johua? Éntokem yorem ehuamta joaka jíba rejte.

4 Bueïtuk enchim násuk senu ínel jiaahua: “Ínapone lutüriapo Pablotamak huékiye”, jü senu entok: “Ínapone Apostolamak huékiye”, ¿jachem kaa ínëli yorem ehuamta jíba johua?

5 Huanäisu, ¿jabesa jü Pablo entok jü Apolos junne? Jachu kaa jume Señorta nesahui joame, imey nokakäpamanem ä súsualek, imí huam natepola jü Señor huehuëpulam enchim ä makak.

6 Ínapone eechak, Apolos entok ä bääatuak; të Dios ä siítuaka ä yötutuak.

7 Ínëli jü echákame entok ä bääatuakame kaytam tua bejre, álla Dios ä yötutuakame.

8 Ínëli jü echákame entok ä bääatuakame huepulsim nau hueeri, eläposum chükula huepülaka bem kobakäu makna, jachin juka tékilta bem yáakä pámani.

9 Bueïtuk ítapote Diosta tekipanualerom, eme entok jü Diosta tékkil, jume karim yáataka Dios attiärimme.

¹⁰ Jum arayhuäpo Diosta nee ä mak-lä pámani, ínapone ingeniero ára kaatemta benna.

Juka teta nahuatane áma yetchak, iäri béppa entok täbuika ä béppa kaatenake, tē natepola huepülaka tüisi at suanake, jachin nat béppa bem kaatehui.

¹¹ Bueütuk kaabe täbui teta nahuata ára áma öre, juka áma oreta béppa, ïri jü Señor Jesucristo.

¹² Bueütuk ïri tetta nahuata béppa, jabbe sahualik entok tosalik teta buaaniata kaateme, entok ujyoli tetammeyi, pino kutayi, juya sáayi, entok kia chukii junne,

¹³ jü tekkil huehuëpulam yáakäú jüneriataka tahuanake; huäri taahuarí: ä jüneriatebonake, bueütuk jü taji beeteme yeu ä machirianake; jü tekkil huehuëpulam yáakäú entok taijpáman yeu siika türika o kaa türika tahuanake.

¹⁴ Jü tékil jabeta nat béppa kaateka yakáu turika tahuakatek, ä kobakau mabetnake.

¹⁵ Jü tekil jábeta yáakäú tajakätek, áapo sïmeta tarunake, tē áapo jineutaka tahuanake, tajj bëtepo yeu buittekam ténsi.

¹⁶ ¿Jachem kaa jüneiya juka enchim takahua Diosta ä tiöpokähui, jü Diosta Espíritu entok enchimmet aane?

¹⁷ Jábe junne juka Diosta tiöpo kaitäpo tahuariakatek, Dios ket áapörík kaitäpo tahuarianake, bueütuk jü Diosta tiöpo, enchim takahua, Diostau bíchaa santosi naïkiari.

¹⁸ Kaabe áu baytaünake; jábe junne enchim násuku ímí ániapo ayukamta au täya tíame, kayta täyamta bénasi áu jípunake, chë yúmalasi sïmeta täya béchíbo.

¹⁹ Bueïtuk jü sime ímii buíapo jita täyahuame Diosta bëchïbo kia kaa suära; bueïtuk jiojtetaka òrek: "Bem jita täyaka emo buérialëpo Dios am jioptuaka am tojja."

²⁰ Júchi entok: "Jü Señor jüneiya kia ä be-jatukähui jume jita täyaka eähui."

²¹ Ínëli, kaabe yoremem bétana au útilnake, bueïtuk sìmetem eme attiak:

²² eläposu Pablo, eläposu Apolos, eläposu Peero, eläposu jü ánia, eläposu jíapsihuame, eläposu kókkohuame, eläposu jü én hueri, eläposu jü chükula hueenakeme, sìmetem attiak.

²³ Enchim entok Cristo attiak, Cristota entok Dios.

4

Jume apóstolim tekkil

¹ Ínëli, jume yoremem Cristotau tekipan-ualerompom itom jipunake, entok juka Diosta ehuil jípurëpo ministerio tékilda joame bénasi.

² Én entok ínëli türi, jum ministerio tékilda johuäpo úttia, huepülakam huitti eaka áma bittunake.

³ Ínapone enchim bétana kaa yun yäura bithuamta jípure, entok tribunal yäura bétana junne, bueïtuk ínapo júnene kara ino yuktia kaa tuisi ino aane tiaka.

⁴ Kaa türikne ín jíapsipo kaita jípure jiobe, tène kaa iari bëchïbo tü yórempo ino naïkia, tê jü Señor, áapo yäura bithuamta nee makka.

⁵ Inentakem, kaabetat kia nooka tiempota kee yúmayo, Señor áapo yepsakätek, juka esota

entok kaa machiku ayukamta bittebonake, entok juka jíapsi ehuäpo ayukamta jüneriatebonake; huanäi huehuëpulakam ä mabetnake Diosta am úttilnakéhui.

6 Të ikäri, hermanom, ejemplopone enchim ä tejhua, ino bétana entok Apolosta bétana, enchim ín nakë béchïbo, bueütuk itom bíchakem jünenake, kaa juka jiojteta béppa enchim enakéhui, jachinai júnem huepulak buérialinake täbuik entok kaitäpo bínnake.

7 Bueütuk, ¿jábesu huatem násuk, béppa enchi ketchak? Entok jü em jipuréhui, ¿jítasë kaa mabet-lataka ä jípure? Entok ä mabet-latukäteko, ¿jatchiake ái emo buériaile, kaa ä mabel-latukamta bénasi?

8 Enchimmeu béja kayta bëye, bejem riikom, éntokem itot kaa huijuteka reeyim, ¡türi eiyey eme reeyimtuko, itapo ket ínëli enchimmak reyimtaka nesau eiyey!

9 Bueütuk ínen nee eiya, jume apóstolim simeta chupëpo, Dios ániau itom yeu jabuala, kókkohuamta itot chupabahuamta bénasi, ínëlite buérialihuaka ániat bithua, ángelesim entok yoremem bétana.

10 Cristota itom nakë béchïbo, itapo katte susuaka bithua, eme entok Cristota sualhuäpo susuak; ítapote úttia lütila, eme entok üúttiak, éme yörihuakem bithua, itapo entok kaa bibit-peehua.

11 Én tajtite tebaüre, entokte baï kókko, katte sankok, jópemette chonhua, entokte kaa jouhuak.

12 Lottekate tekipanua item mamammeyi; entok béttesi ítot nokhuäi junne, ítapote Diosta tü eäu am netanria, jájanate jiokot johua, tēete yanti eaka ä mabeta.

13 Jájana itot nokhuay junne, Diostaute am nok-ria, jume ániat jiápsame entok én tajtím chukta bénasi item bitcha, juka sümem kaa huatiahui.

14 Kanne enhim tiutua báreka íkäi jiojte: ál-la enhim üusekam ténavi entok enhim nákekane kutti nooka.

15 Eläposum diez miltaka enhim majtiä Cristota bétana, kaibem yún áchayrim jipunake; bueituk Cristo Jesúspo ínapone enhim usiak evangeliopo.

16 Én entokne enhimmeu ujbuanna, ín ino nüyé bénasem emo nüye.

17 Íari béchibone Timoteota enhimmeu bit-tua, íri Jesucristota sualhuäpo ín üusi tüisi ín nakéhui, kaa amáu bíchaka Cristotamak hueme, áapo enhim au huatitanake jachin ín ä joähui juka Cristota tekkil, entok jachin sime kätana ín am majtiähui jum Cristota sualhuäpo nau anim anépo.

18 Të huáte entok tüisi emo buéiale, bueituk jauhuey júne kaa enhimmeu nee huee máchilem tenasi.

19 Téne laüti enhimmeu hueenake, Señorta ínel eäyo, entokne ä jünerianake, të kaa juka nokta jíbba, ál-la jume emo buéialeka úttiata mabet-lame.

20 Bueituk jü Diosta rey nesauri, kaa nokpo jíba huéiye, ál-la uttiäramaki.

21 ¿Jitasem huatia? ¿Enchimmeune hueenake jibebiaka, ö yore nákhuäpo, entok espíritu yanti jiapsihuäpo?

5

Kaa türik bétana yaura bithuame

1 Lútüriapo enchim násuk jikkaijtu jü kaa türi, íri kaa türi jume kaa judiom násuk júne kaa jikkaijtu; ínëli hueepulakätuk enchim násuk ä huaïmáiye jípureka áamak jiäpsa.

2 ¿Emem emo jikau cha buériaile, jachem kaa jiokot tiusi eepo yúmala? Bueítuk juka íkäi yakamtem enchim násuk pakun yeu huikke.

3 Lútüriapone, ín takahuäpo kaa enchimmak aane, tē ín espíritupo ál-la, ínëli enchimmak aneka juka íkäi yakamta yäura böota näa mak-la.

4 Itom Señor Jesucristota tehuampo, ín espiritumakem emo nau tojja, entok itom Señor Jesucristota úttiarämaki.

5 Huanäi íri Satanásta mampo toijna, juka kaa türik at ayukamta lutinakë béchïbo, bueítuk huäri tahuarit, juka Señorta yepsay ä espírituhua jinëutuna.

6 Jü enchim emo buériaileu kaa türi. ¿Jachem kaa jüneiya: “Jü levaduura ilikkika junne, sime tujta huechia tabbe”?

7 Levaduura binhuatumta bétanem emo tüte, bemela tusitaka ä tahuanakë béchïbo, kaa levaduuraka, bueítuk jü itom pascua Cristo, béra ito béchïbo kúrusit poponsuhuak.

8 Inélite pajkonake, kaa levaduura binhuatupo, entok kaa levaduura jüena ehuäpo, ál-la

panim kaa levaduurakäpo entok lutüriapo tü jiapseka.

⁹ Enchimmeune jiöjtesula, katem ámemak emo türe, jume kaa emo jubeka nau jiápsammaki.

¹⁰ Karem tokti emo omoute, jume imii ániat nau jiápsaka kaa emo jubekammaki, ö jume uttesi tomita ukulemmaki, ö ekbualerommaki, entok jume jita júne dios tiaka ä yöremmaki; bueituk ä ínélitunakey úttiatü eiyey ániat enchim yeu sakanakehui.

¹¹ Al-lane enchimmeu jöjte, kaa enchim ammemak emo türi sáhueka, jume emo hermanom tiaka, tē kaa emo jubeka nau jiápsammaki, entok tomita úttesi ukulemmaki, entok jita júne dios tiaka ä yöremmaki, entok jü bette nokta nokamtamaki, entok jü vino jilerotamaki entok jita eekbualerotamaki; jü íneli jiápsammaki, katchan júnem ámemak jibuäpo yúmala.

¹² Bueituk jume pákun aneme, ¿jita lutüriatasune jípure, kutti lútula am jíapsi sáu béchibö?, ¿jachem kaa jume huaijhua aneme, emée kutti lútula jíapsi sauhue?

¹³ Bueituk jume pakun aneme, Diosta nok yäura ámet chupnake, juka jüena eaka jiápsamta yeuhuem ä beeба enchim násuku.

6

Juez kaa Dios huatemala bíchäpo nassuahuame

¹ ¿Bueituk emée enchim násuk jabetamak kaa tüisi tahualataka jita nau tüte baahuay juezta

bichäpem emo yeu totoja, jume Cristota sualhuäpo nau anim bichäpo emo yeu toijmachika junne?

² ¿Jachem kaa jüneiya jume Cristota sualhuäpo nau anim ániat jiápsame yäura bittebonakähui? Buietuk íneli jume ániat jiápsame enchim am yäura bittebonakei, ¿jachisuntukem íkäi kaa tua buere machik kaa obiachik kara rutuktia?

³ ¿Jachem kaa jüneiya jume ángelesim bette nokta itom amet chupanakähui? ¿Të, chë junne, juka imi ániat ayukamta?

⁴ Bueituk emée juka imi ániat ayukamta yäura bittebotek, ¿jatchiakem jume Cristota sualhuäpo nau anim kayta áma júneriamta yäura yetcha?

⁵ Enchim tiunakë bêchibone ínel jiaahua, ¿jachu enchim násuk huepülaka júne kaabe, kooba suakari, ä hermanom násuk juka kaa tüisi huemta rutuktia bêchibo?

⁶ ¿Të senu hermano täbui hermanotamak yaurapom emo yeu toijlataka nau nok nassua, tē íkärim johua Diosta kaa súaleme bichäpo?

⁷ Íneli béja lutüriapo, kaa türi jü enchim násuk nau nok nassuahuame, ¿jatchiakem kaa yanti eaka ä mabeta juka enchim bej-reka johuamta? ¿Entok enchim jita úuhuamta?

⁸ Të emée huatemem bej-reka jita am üuhua, jume hermanom junne.

⁹ ¿Jachem kaa jüneiya jume lutüla huemta kaa joame, kaybum áman kimunake jum Diosta reytaka nesahuëhui? Katem ä öbia; jume kaa emo jubeka nau jiápsame, jume tattäbui diosim yöreme, jume kia jábe jámutta kaa

jubeka áamak jiápsame, jume yorememtaka jáamuchim bénasi emo nüyeme, entok ä bénasi yoremtamak au jipureme junne.

10 Jume ekbualerom, jume uttesi tomita ukuleme, jume vino jílerom, jume béttesi jabetat nokame, jume baítäupo jagenta jita üuhuame junne, iméri kaybum áman kimunake jum Diosta reytaka nesahuepo.

11 Emée huate íneli jiápsay; tē ënem béja baksiari, entok Diostau bíchaa naïkiataka santosi yáari, Señor Jesucristota tehuampo lútula hueme enchimet yáari, entok item Diosta Espirituyi.

Jü takahua santosi yáari

12 Síme ino békibö türi jiobe, tē kaa síme ára yáatu; síme ino békibö türi jiobe, tēne kayta bétana ino yuyüitebonake.

13 Jü buähuame topata békibö, jü topa entok buähuamta békibö, tē imey nahuichim Dios kaytasi am tahuarianake; tē íri takahua kaa emo jubeka nau jíapsihuamta kaa ay ä yáa békibö, ál-la íri taka Señorta békibö, jü Señor entok íkäi takaata békibö.

14 Dios entok, juka Señorta toboktiakame, item ket toboktianake ä úttiärayi.

15 ¿Jachem kaa jüneíya bueütuk item takahuam, Cristota takaamak huépülsi nauhuam órekähui? ¿Jachune jume Cristota takahuammet hueri nüka, jámutta takahua yorememmak ehuil au türemtat am chaanake? Ëe kia jita békibö junne, kaybu.

16 ¿Ö jachem kaa jüneiya jü ilebenak jámuttau rukteme, huepul takahuapo áamak ä tatahuähui? Bueituk jü jiojteri ínel jiaahua: "Nahuichikam huépülak nau takahuanake."

17 Të jü Señorta eápáman jíapsi báreka au rukteme, huepul espíritupo áamak tahuanake.

18 Juka kaa emo jubeka nau jíapsihuamtem tojaka sakka, jü täbui kaa türi yoremta jojoau kaa ä takahuapo yeu huékiye, të jü jámutta kaa jubeka áamak böyeme, ä takahuabet kaa türük johua.

19 ¿Jachë kaa jüneiya juka enhim takhua Espíritu Santota ä tiöpokähui, ïri enhimmet aane, éntokem Diosta bétana ä jípure, éntokem emée kaa emo attiak?

20 Bueitukem bejhuapo jinnuri; enhin takahuäpem Diosta úttile, entok enhim espíritupo, íméri Dios attiärimme.

7

Jubiahäpo emo consejohuame

1 Juka huatek bétana enhim ínou jiojtekähui. Jü yoremta béchïbo chë türi eiyey kaa jámutta nuko.

2 Të kaa emo jubeka nau jíapsihuamta ito násuk ayukä béchïbo, elapo yoremem huépulam jubnake, jume jáamuchim junne huépulam kunanake.

3 Jü jubekame jámutta kaitäpo sirokluaka yúmalasi ámak jíapsinake, alë bénasi kétchi jü jammut ä kunáamaki.

4 Jü jammut ä takahua kaa yeeka, ál-la ä kuhuahua jíbba, entok kétchi jü yoreme ä takahua kaa yeeka ál-la ä jubiahua jíbba.

5 Katem emo koptia báreka éénake, al-lem nanabeu eaka chubala emo tojja, bueütuk oraciompo Diostáamak am báreka, huanärem chükula huepulsi júchi emo nau toijnake, Satanásta kaa enchim jioptuanaké béchíbo. Jum emo ukulhuapo kaa enchim úttiakabéchíbo.

6 Téne íkai consejota enchimmeu nooka, tē kaa nesauta bénasi.

7 Síme yorememne inobénasi emo nütua peiya, tē kaa símetaka Diosta bétana ä mabet-la juka kaa jubeka bem jíapsinakéhui, lutüriapo hueepulaka íneli, jü senu entok täbuíasi.

8 Téne ínel ámeu jiaahua, jume kee jubemmehui entok jume jokoptulammehui, bueütuk amebéchíbo chë türi eiyey inobénasi tahuakateko.

9 Té jume kaa jubeka ára jíapsihuamta, Diosta bétana ä mabet-latuko, jubéem, éntokem kuuna. Bueütuk chë türinake. Jume kaa emo yüeka kaa tüisi ayunaketeko.

10 Jume emo jubeka nau jiápsame, nesautane am makka, tē kaa ínapo, ál-la jü Señor: Jü jámmut ä kunahua kaa toijnake;

11 ä tójakätek, kara kunaa, tē ä kunabeu notteka ára au jiokore; entok jü jubekame ä jubi kaa toijnake.

12 Ínapone jume huatemmeu ínel jiaahua, tē kaa jü Señor: jábe hermano kaa Dios huatemta jubekame, tē jü jámut íneli áamak jíapsibaréteko. Kara ä tojja.

13 Senu jammut, kaa Dios huatemta kunakätek, tē jü yoreme ínëli ámak jíapsibareteko. Kara ä tojja.

14 Bueituk jü kunari kaa Dios huateme, juka jámmutta Dios huate bëchïbo, áapo Diosta tü eäu jípunake; jü jámut kaa Dios huateme entok ä kuna Dios huate bëchïbo áapo Diosta tü eäu jípunake, bueituk täbuiasi enchim aaney entok, jume enchim üusim katim Dios huateka tahuanake, tē énim Diosta tü eäu jípure.

15 Tē jü kaa Dios huateme aü naikimtekateko, Akë ä tojja. Bueituk nahuichikam karam úttiapo nau aane. Ä inelituko jü hermano o jü hermana beja búttiatunake, bueituk yanti eäu Dios itom núnula.

16 Bueituk, ¿jáchise jüneiya, empo jámmut, jáamak jü em kuuna jinéutaka ä tahuanakëhui? ¿Ö jáchise jüneiya, empo kunahuari, jáamak jü em jubi jinéutaka ä tahuanakëhui?

17 Tē jáchin hueepulaka Diosta ámet ä naikimtekapo ámani, entok jáchin Diosta am núnukäpo ámani ínélem ä yauhua, íkäine sime jume Cristota sualhuäpo nau animmet nesahuek.

18 ¿Bueituk jábe circuncionta jípureka núnuhuak? Circuncionte jípureka taahua, ¿tē jábe kaa circuncionta jípureka núnuhuak? Kaa au circunsidaruuanake.

19 Jü circuncision kayta bejre, entok jü kaa circunsidaruahuame junne, ál-la jü Diosta nésahui ériahuame.

20 Huehuëpulaka jáchin Diosta bétana bem nunuhuakapo, junélim tahuanake.

21 ¿Jachë nenkitake tekoka núnuhuak? Katë

jáchin eiya; tē empo jum em nenkihuakapo ára
emo yeu huíkëtek, Akë ä jaria.

²² Bueïtuk jü nenkitaka tekoka, Señorta ä
núnuko, búttiataka tahuuanake, ínëli kétchi
jü búttiataka núnuhuakame, Cristotamak
sumataka tahuuanake.

²³ Bejhuapäm jinnuri, katem júchi yorememeu
emo nenkaka am teko bare.

²⁴ Ínëli, huehuépulaka, hermanom, jachin
jiápsaka núnuhuakatek, junëli au nüyeka
jíapsinake Diosta béchïbo.

²⁵ Jume kee kuname béchïbo, kanne nesauta
jípure Señorta bétana, tēne ín eäú enchim
tejhua, juka Señorta yore nak jiokolëpo ä jajamlatakane, Cristotat jíba eiya.

²⁶ Imi huamne tü ehuamta jípure, juka itou
ayukamta obiachi béchïbo, bueïtuk jü yoreme
tüisi ayunake ä aane bénasi tahuakatëko.

²⁷ ¿Jatchë jámuttamak emo súmala? Katë emo
búttia báare. ¿Katë jámuttamak emo súmala?
Katë jub báreka eiya.

²⁸ Tē empo jubekätek, katë kaa tüisi ayunake;
entok jü jamut beme kunakätek kaybu kaa tüisi
ayunake, tē ímechiri jü jiokot emo bit-huame
takahuapo ámet ayunake, tē ínapo íkäine kaa
enchim jipu ia.

²⁹ Tēne ikaï nooka, ín hermanom: Jü tiempo
kopela aane. Én entok bat bitcha, jume
jubekame, kaa jubekamta bénasim emo nüpo
yúmala;

³⁰ jume buaname éntok, kaa buanamta
bénasi; jume al-leame éntok, kaa al-leamta

bénasi; jume jita jinnume entok, kayta attiakamta bénasi.

³¹ Entok jume imii ániat ayukamta musauleka ä joame, katim ä joamta bénasi emo núnake, bueütuk jü ániat ayuka ujyori béname lülüte.

³² Kaa yúmaisine kaa enchim emo bit ia. Jü kaa jubekame jáchin jum Señorta nesaupo ä annakeu jíba huatia, entok jachin juka Señorta ä al-letuanakéhui;

³³ tē jü jubekame, ániat ayukamtat jíba kaa yúma, ä jubi al-letua báreka.

³⁴ Ínëli ámet júnakiachi jü kunakamtachi entok kaa kunakamtachi, jü kaa kunakame jum Señorta nésaupo ä annakeu jíba kaa yúma, entok jachin Señorta bíchäpo huepulsi au ä jipunakéhui, taakapo entok espíritupo; tē jü kunakame juka ániat ayukamtat jíba kaa yúma, ä kunahua al-letua báreka.

³⁵ Ikaïne nooka tüisi enhimeu huenaké bëchïbo, tē kaa obisi enchim emo bínnaké bëchïbo, ál-la huéchiapo entok simeku türük joaka, entok inëlem kaytat obisi eaka Señortau ruktinake.

³⁶ Tē jábe ínel eäteko: Jü ín mala béja yöhue ä kunanakeu huasuktiriam at siime. Béja au kunatuapo yúmala, ä yáa bareu yanake, kaa Diosta bejre, eläpo kunanake.

³⁷ Tē senu ä jiápsipo huitti ehuamta jípureka, kayta áu bëyeka, ínëli ä éäu áapo attiaka, ä malahua kaa kunakamta toij bëchïbo, tüisi aane.

³⁸ Tē ínëli jü ä kunatuame, tüisi aane. Tē jü kaa ä kunatuame entok, chë tüisi aane.

³⁹ Jü jamut kunakame súmataka jiápsa, ä kunahua ketune jiápsayo; tē ä kunahua mukuko búttiataka taahua, ára ä kunabareu kuna, tē ál-la Señorta sualemta kunanake.

⁴⁰ Të ínel ín eäpo, chë júne Diosta tühua mabet eiyey kaa júchi kunakäteko, bueütuk ínapone ket Diosta Espíritu jípure.

8

Jü buähuame ídolommeu toijri

¹ Juka buähuamta ídolommeu toijta bétana, entok bejate jüneiya sìmetaka jita ito täyhui, jum jita täyahuäpo emo jabelhuame áma ayuk, tē jum yore nakhuäpo jita täyahuäpo yore yötutua.

² Bueütuk jábe jita áu täyalame, ketune kayta jee täya, tua jita ä täya éäpo.

³ Të jábe Diosta naketek, ä bétana täyahua.

⁴ Juka buähuamta ídolommeu toijta bétana, jüniate juka ídolota ániapo kayta bejrehui, bueütuk kabe entok Dios, huépülaka jíbba.

⁵ Elaposu huate emo diosim teaka täyahua, imi buíapo entok téhuekapo junne (inélím juebenna jume diosim ti tettehuahuame, entok jume yörihuame),

⁶ sìmeta íkäi násuk itobéchíbo huépül Dios jíbba, achayhuariataka, áapörík bétana simetaka huékiye, itapo entokte ä béchíbo, entok huepül Señor Jesucristo, áapörík béchíbotaka sime ayuk, itapo entok áapörík huämi.

⁷ Të ä täyahuame kaa sìmemmet ayka; bueütuk huate imi tajti, ídolommeu

joyhualataka, ímëi ídolommeu toijtam buabuäyey, inëlim juka bem jíapsi ehuamta kaa úttiaka bëchïbo, katim at jünéaka tatahua.

⁸ Huitti nokhuäpo juka itom buäyepo Dios ä bichäpo kaa chë itom mabetnake; bueïtuk itom jibuä bëchïbo katte chë tuttüri, entok kaa jibüätek júnete kaa chë tuttüri Diosta bichäpo.

⁹ Të áachem suhua juka huitti hueka enchim täyapo, jume kaa jíapsi úttiakame kaa jiopnakë bëchïbo.

¹⁰ Bueïtuk jábe enchi bichätek, jünéaka enchi ä täyhui, ídolom yörihuäpo enchi katek, jü ä eäpo kaa jíapsi úttiakame, ¿jachu kaa áma jibuä báanake jäni, jum ídolom yörihuäpo?

¹¹ Entok em jita täyapo; jü hermano kaa jíapsi úttiakame au tärunake, té ïari bëchïbo Cristo ket müukuk.

¹² Bueïtuk imi huäm em Dios bejrim, jume hermanom bej-reka kaa tüisi aane, juka bem jíapsi ehuäpo kaa úttiakapem am sasabuania, inëlem Cristota bej-reka aane.

¹³ ïari bëchïbo, jü buähuame ín hermanota ái ä huennakey, jauhuey júnene kaa huakasta buänake. Bueïtuk juka ín hermano kaa jiopnakë bëchïbo.

9

Jume apóstolta lutüriam

¹ ¿Jachune kaa apóstol? ¿Jachune ín eäu kara johua? ¿Jachune kaa juka itom Señor Jesústa kaa bit-la? ¿Jachem kaa emée ajäria jume Diosta eäpo ín tekkil?

² Bueütuk huatem békibone kaa apojtoltukätek, lútiüriapone enhim békibō ál-la apojtol; bueütuk emem ä lutüriatebo juka Señorta tekilpo ín apóstoltukähui.

³ Jume nee natuamene inenne ino nokriaka am yommia:

⁴ ¿Jachute kaa lutüriata jípure jita itom buänake békibō entok jita itom jinake békibō?

⁵ ¿Jachute kaa lutüriata jípure jubiaripo senu hermata itomak nunüp békibō, jume huate apojtolim bénasi, jume Señorta saylam, entok Peero?

⁶ ¿Ö Bernabé entok ínapo, katte lutüriata jípure kaa entok itom tekipanuanakë békibō?

⁷ ¿Jábesu ä boosapo tomi bejteka sontaro huerama? ¿Jábesu jume parasim el-lataka jume takam kaa buäpo yúmala? ¿Jábesu jume animalim suayaka kara am lechí jéye?

⁸ ¿Íkäine nooka ín yoremtuka pámani? ¿Jachu jü ley ket kaa íkäi nooka?

⁹ Bueütuk jum Moiséjta leypo ínel jiojteri: "Juka bues tirijkom jotamta katë ä bobosaltua." ¿Bueütuk Dios ket am suaya jume buéesim?

¹⁰ Ö, ¿tua kayta yeu beaka íto békibō júnel ji-aahua? Bueütuk íto békibō jiojteri; jü moïteme tuhuata boobíchaka moïte, entok jü tirijkom jotate juka báchiata ä mabetnakëu boobíchaka.

¹¹ Të itapo juka espíritupo huemta enhimmet echäkatek, ¿buere ujyori eiyey juka chupemta toboktihuäpo enhim bétana?

¹² Të ínëli huate enhimmak lutüriata jípure, ¿të itapo chë junne?

Të íkäi lutüriata tē kaa nüla, ál-late kaa huanti aneka sümäta huéria, bueituk Cristota evangeliö kayta ä bia chatunakë bëchïbo.

¹³ ¿Jachem kaa jüneiya jume Diostau bíchaa näkiapo tekipanuame, juka tiöpopo ayukamtam buäye, entok jume altarpo jita joame juka altarpo ayukamtayim emo ania?

¹⁴ Ínëli ket nesahuek jü Señor, jume evangeliota bétana nokame, evangeliopo ayukamtayim jiapsíname.

¹⁵ Të ínapo kanne iachi jiahuiteka, entokne kaa íkäi jiojte ínëli ínomak ayuna bëchïbo, bueituk ín muknakeu chë türi, kabeta kee jee nee ä üuhuayo, juka huitti eaka Diosta noki enchimmeu ín nokakahui.

¹⁶ Bueituk ínapo juka evangeliota nokaka, karane ino buérial; bueituk úttia ín ä yáanakähui, entok bëttesi inou huenake kaa evangeliota nee nokayo.

¹⁷ Juntuksan tü eaka ä joätek, juka ín kobanakeüne makna, tē kaa tü ehuäpo ä joätek, bueituk ín ä yáanakë bëchïbo Diosta bétanane nesauta mak-ri.

¹⁸ ¿Jítasuntukne kobanake jäni? Juka Cristota evangeliö huatemmeu nokakane kayta bejtuahuaka ä johua, juka evangeliopo ín anianäu lutüriata jípureka junne, kannä nüye.

¹⁹ Bueituk kaabemmeu nee sumari, tēne én ín eäpo simemeu ino summa, bueituk juebenam Cristota bëchïbo koba báreka.

²⁰ Jume judíom bëchïbo nee judíota bénasi ino nüye, Cristota bëchïbo am koba báreka, jume leyta bétuk aneme ket nee áme bénasi ino nüye

(elaposune kaa leyta jíapáman huéye), jume leyta bétuk emo nüyeme Cristota békibó am koba báreka.

²¹ Jume kaa leyta jipureme békibone, kaa leyta jipuremta bénasi ino nüye (Diosta leyta kaa jipurem tenasi, tē Cristota ley ál-la), jume kaa leyta jipureme Cristota békibó am koba báreka.

²² Jume kaa üttiakammakne kaa üttiakamta bénasi ino nüye, jume kaa üttiakame Cristota békibó am yō báreka, sīmemmakne, simeku áme bénasi ino nüye, Cristota am jineunakē békibó.

²³ Íkaine johua evangeliota békibó, ín tekipanuäpo áamak ä jipu báreka.

²⁴ ¿Jachem kaa jüneiya sīmetaka jume estadiopo jínkölame, sīmetakam eaka tenne, tē huépülaka jíba yönake? Inëlem tua eaka tenne ä yóbéchibó.

²⁵ Sime jume jínkölabareme, simeta kaa tüisi ámeu huechemtam toijnake, bempo lutüriapo juka corona momoyemta koba báreka, tē itapo, juka kaa momoyemta.

²⁶ Íari békibó ínapo, ínëline buyte, kaa jáamak junne tī eaka, ál-lane ínëli nássua, tē kaa kia jekata chónamta bénasi.

²⁷ In takahuane kaa jiokoleka úttiapo ä tekipanuatua, jáchinaik júnene ínapo huatem majtiasulataka, inaposu päku tahuanaake.

10

Ídolom bétana kuttíiasi nokhuame

1 Bueütuk kanne enhim ä koptia ia hermanom, bueütuk simetaka jume itom áchayhuarim namuta bétukim aanek, entokim simetaka bahue síkiripo áman yeu sajjak.

2 Entok simeta Moiséjta huam batöhuak, jum namupo entok bahuepo,

3 entok simetaka juka espíritu buähuamta buäka,

4 entok simetaka jume espíritu bääm jëka; bueütukim simetaka jum tetapo bää jëka, íri teta Espíritu entok ámemak huéesimey, íri tetta entok Cristotukay.

5 Bueütuk sime jeelaam kaa Diosta eä paman ayuk, Dios entok kam tüturek, iari bëchibö mekka ánia pariapom kókkok.

6 Siime íri yeu sika itom ä jünerianakë bëchibö, bueütuk ä jüneriaka kaa türik kaa itom ukulnakë bëchibö, bempörim ä ukulekä bénasi.

7 Entokte ídolom kaa yörinake, jume huate áme násuk aneihui bénasi, áme bétana ínel ä jiojteripo: “Jü gente joteka jibuak entok víno jeeka, huanärim japtaka nau yeu taiytek.”

8 Kaa emo jubeka nau jíapsihuamta junne katte ä joopo yúmala, bempörim násuk huatem ayuka bénasi, iari bëchibö senu táapo veintitrés miltakam huattega kókkok.

9 Entokte kaa Señorta bejnake, bueütuk bempörim nasuk huatem ä bej-rekä bénasi, iari bëchibom bakot kírimmey kókkok.

10 Entok katem Diosta bej-reka nokbare, bempörim násuk huatem Diosta bej-reka nokakä bénasi, huanäi jü sússuahuamta tekiakame am sühuak.

11 Ìrí sime ámeu yeu siika itom ä jünerianakë béchïbo, entokim jöjteri, kutti nokta itom täyanakë béchïbo, jume én ániata abe lütey jiápsame béchïbo.

12 Ìaribéchïbo, jü huitti eäka huekame, tüisi au suayanake kaa huet béchïbo.

13 Yore jiöbila báahuäpo áma pappehuä páman enchimmeu huéyiye, jume huatem ama jiöbilahuakä bénasi maachi. Të Dios huitti ä éäpo kaibu itom jiobilanake jum kara itom áma yumä pámani, ál-la itom jiobilatek ket juka ára áma yeu kathuamta itom maknake, bueituk itom áma yúmanakë béchïbo.

14 Ìari béchïbo, emée ín nakëhuim, ámem yeu kaate jum ídolom yörihuäpo.

15 Jume suamsi emo nüyeme benammeune nooka, áachem suhua jü ín nokakaubechi.

16 Jü kopa Diosta tühua hueriamta, Diosta tühua itom at chupahui, ¿jachu kaa jü Cristota ojbopo huepulsi nau ehuame? Jume panim itom rebektiahui, ¿jachu kaa jü Cristota takaapo huepulsi nau ehuame?

17 Jume paanim huépülay, ítapo entok juebenna, tetë huépülak nau takahuak; bueitukte sìmetaka huamey huepul paanin nau buäye.

18 Takahuapem Israelitam bitchä; kabara huakasta altariu toijta bem nau buäkä béchïbo, Diosta bíchäpom huepulsi nau taahua.

19 ¿Jítasune júntuk nooka? ¿Jachu jü ídolo yörisi maachi, ö jü buähuame áu órehuame? Sime ìri Diosta bíchäpo kaa bejre.

20 Ëe, bueïtuk jume kaa judíom lemonio altari-huim ä totoja, inëlim lemoniom bëchïbo ä johua, të kaa Diosta bëchïbo, iari bëchïbo ínapo kanne lemoniommak íkäi enchim jo-ña.

21 Karem juka Señorta kopa jëye, entok juka lemoniom koopa, karem Señorta mesau jotë, entok lemoniom mesahui.

22 ¿Ö te Señorta júneli naïbuktuanake? Jachute áa béppa chë ütiak jäni?

Diosta ujyória bechibem sümota johua

23 Árane sümota johua, tëne kaa sümota jopo yúmala; sime türi jiobe, të kaa sime ára Diostau bíchaa yore yotütua.

24 Kaabe juka tüisi au huechemta jíba jaribananake, ál-la, täbuik bëchïbo tühuata.

25 Huakajta nenkihuäpo, simeta áma nenkihuamtem ára buäye, kayta natemajeka, jíapsi ehuanma bëchïbo;

26 bueïtuk Señor juka buíata attiak entok sümota at ayukamta.

27 Jábe kaa Diosta sualempta enchim jibua néjunëk, eme entok áman sajakätek, sümota enchimmeu orehuakamtem buäye, kayta natemajeka, enchim jíapsi eri bëchïbo.

28 Të jabela ínel jiayo: “Íri ídolommeu toijri”, katem ä buäye, huakay junël jiaka bëchïbo, entok jíapsi ehuanma bëchïbo; bueïtuk Señor juka buíata attiak entok sümota at ayukamta.

29 Jü jíapsi eri, të kaa emo bétana.

Ál-la huä senuk bétana: “¿Jatchiaka ínapo yuktiana, täbui jíapsi erita bëchïbo?”

³⁰ Bueütuk ínapo Diosta báysahueka ámemak ä joäteko, ¿jatchiakam kaa nee türinake iäri bëchïbo, Diostane báysahueyo?"

³¹ Ínel entok eme jïbüätek ö jita jéyetek ö huaterk jita joätek, íkäi sìmetem yáuhua Diosta looria bëchïbo.

³² Katem jume judíom kaa türiku jioptua báare, entok kaa judíom junne, entok jume Cristota sualhuäpo nau anim junne.

³³ Bueütuk ínapo kétchi simeku, simemmakne ino türe, kaa juka inou bíchaa türük jíba jariaka, ál-la juka sìmem bëchïbo türük, am jinëutunä bëchïbo.

11

¹ Inobenasem jíapsibare, Crístota bénasi ín jiápsäpo.

Jamuchim sanko

² Enchimne úttile, hermanom, bueütuk simeku ínohuem huaate, éntokem juka enchim ín matiakäu ketune jípure, enchim ín ám makakä bénasi.

³ Tëne enchin jünee-ña, sìme yorememeu Cristota kobatukähui, jü yoreme entok jámuttahui, Dios entok Cristotahui.

⁴ Sìme yoreme oracionta joame entok Diosta noki nokame, kobat au pattialataka, juka au koba yöta kaa yöre.

⁵ Të sìme jamut oraciónta joame entok Diosta noki nokame, kaa kobat áu pattialataka, juka au koba yohueta kaa yöre; náhuau pitti au chon chuktialata bénasi tatahua.

6 Bueïtuk jü jamut kaa áu koba jintuame, au chon chuktianake; tē nahauau pitti áu chon chuktia bêchïbo tihuëtek, áu koba jintuanake.

7 Tē jü yoreme kaa áu koba pattiapo yúmala, bueïtuk Diosta benna loriapo entok Diosta looria jünakteri; tē jü jamut yoremta ujyóriapo huéiye.

8 Bueïtuk jü yoreme kaa jámutta bétana huéiye, ál-la jü jamut yorempta bétana,

9 entok jü yoreme kaa jámutta bêchïbo yáahuak, ál-la jü jamut yoremtá bêchïbo.

10 ïaribéchïbo jü jammut ä kobapo seña yaurata ä jípunakëu úttia, jume ángelesim bêchïbo.

11 Cristota nau sualhuäpo, jü yoreme entok jü jammut karam natepola jiápsa.

12 Bueïtuk jachin juka jámutta yoremstat yáa simlä bénasi, ínëli kétchi jü yoreme jámuttat yeu yoremtula; tē sime Diosta bétana huéiye.

13 Tüisem at suuhua: ¿Jachu türi jäni, jü jámutta bêchïbo kaa au koba pattialataka oraciónta joäteko?

14 Jum itom ito ujuhuä pámantat at jüneiya, jü yorempta bêchïbo tiusi ä machiakähui tettébesi au ä chon yöturianakëpo.

15 Tē jü jamut au ä chon yöturiapo, at utti, bueïtuk jume choním mak-ri, ámey ahuä koba pattianakë bêchïbo.

16 Tē simeita ikaï bétana, jábe at nok nassua bárëtek, itapo kaa íkäi boojoria, entok jume huate Diosta iglesiam junne.

Jü Santa Ceenapo jájana johuame

17 Të ikaï enchimmeu jiojtekane, kaa enchim úttile, bueütukem kaa juka chë türik bëchïbo emo nau totoja, ál-la juka chë kaa türik bëchïbo.

18 Bueütuk tua batchu, emée emo nau tojäteko Cristota sualhuäpo, juka emo naükimtehuamtane jikkaja enchim násuku, entokne senu huëpáman ä suale.

19 Bueütuk úttia enchim násuk emo naükimtehuamta ayunakéhui, bueütuk huame enchim násuk tüisi kateme täyanä bëchïbo.

20 Bueütuk emée emo nau tojakäteko, íri kaa jü Señorta Santa Ceena buähuame.

21 Bueütuk huepülaka bat jibuätek, bachim juka bem buäbareú buabuäye, të jü senu tebaürinake, jü senu entok naamuknake.

22 Jachisuntuko, ¿jachem emée kaa jóuhuak áma jibua bëchïbo ö jita áma jibéchïbo? ¿Ö sem juka Diosta iglesia kaitäpo bit báare, éntokem jume kayta jipureme tiusi tahuaria báare? ¿Jachisune enchimmeu jiaunake? ¿Jachune enchim útilnake jäni? Imíne kara enchim úttile.

*Señorta Santa Ceena nésauri
(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)*

23 Bueütuk ínapone ket Señorta bétana ä mabet-la, juka enchim ín majtialähui: Jü Señor Jesús huäri tukarit huatem mampo yechahuaka, panim nüka,

24 Diosta baisáusuka, am rebektiaka ínel ji-ahuak: “Akemam nüka, ám buäye, íri ín takahua enchim bëchïbo kökosi yahuakame, inohuem huateka ikaï johua.”

25 Ínëli kétchi juka copata nüka, chükula jibuäsuka, ínel jiaahuak: “Íri kopa, jü bemela nokta nau tütehuame jü ín ojboyi, ikärem johua chikti enchim ä jëye belëki, inou huateka.”
26 Ínëli kétchi, imey panim enchim buäye belëki, entok ikaï copata enchim jëye belëki. Juka Señorta mukukähuem jüneriaatebo, ä yepsäu tajti.

Santa Ceenata kaa buäeaka ä buäyeme

27 Bueituk ínëli jábe ímeï paanim buäyeme entok íkäi copata jëyeme, Señortau bíchaa kaa tüisi jiápsaka, Señorta takaa entok ä ojbo békhibo kulpaka tahananake.

28 Huäri békhibo, hueepulakam emo bínnake Señortau bíchaa tüisi jíapsihuäpo, huanäi jume panim ára buäye entok copata ára jëye.

29 Bueituk jábe junne kaa tüsi áu jípureka, ímeï paanim buäyeme entok íkäi copata jëyeme, kaa bat tüisi Señorta takauat au temajekatek, Diosta yäura bitthuamta buäye entok ä jëye.

30 Íari békhibo enchim násuk juebénakam kökore, entokim kaa üúttiak, entokim juebénaka kókko la.

31 Të ítalo hueepulaka ítot íto bitjariakatek, katte Diosta yäura bittua eehuay.

32 Të ikaï yäura bit huamta jípureka, Señorta bétanate jibebiata mabet-la, bueituk kaa jume ániat jiápsammak bétte nokta mabet békhibo.

33 Íari békhibo ín hermanom, bueituk emo nau tojaka jibuätek, emoem boobibicha.

34 Entok jábe tebaürëteko, ä joapo jibuänake, bueïtuk Diosta bíchäpo yäura bithuamta kaa jipü bëchïbo, juka huatekne huitti órenake enchimmeu yepsakäteko.

12

Don tï tehuak jü Diosta ára jita joähui

1 Hermanom, enchimne ä taaya ïa, juka Espíritu Santopo Diosta eapo ára jita johuamta huehuëpulam makähui.

2 Jüneaem júnaköi ketune kaa Diosta enchim sauleyo, sekäna bíchem huéhueriahuay, jume ídolo muurommehui.

3 Huäri bëchïbo enchimne jünetua, bueïtuk kaabe Diosta Espíritupo nokaka: “Jesústa kaa Dios tianake.” Entok kaabe: “[Jesústa ára Señor!”, tüya kaa Espíritu Santota ä noktuayo.

4 Të én entok juebénaka ayuk, Diosta eapo juebénaka ára jita johuaka yore máamakhuame, të jü Espíritu huépülay jíbba.

5 Entok juebena ministerio tekkil ayuk, të jü Señor áapo jíbba.

6 Juebénaka tekil kaa nanäläika ayuk, të Dios juka sîmeta joame, entok sîmemmechi, áapo jíbba.

7 Të hueepülakam ä mak-ri, juka Espírituta sîmem bëchïbo türük. At jiápseka ä jünerianä bëchïbo.

8 Bueïtuk ïri Espírituta bétana ä mak-ri huéchiapo suamsi yúmalasi nokhuamta, jü senu entok nokpo yún jita taayahuamta, juka áapörík Espírituta ä türe pámani.

9 Senu entok, Diostat ehuame jíba huäri Espírituyi, senu entok jume kökoreme tüte béchíbo jíba huäri Espírituyi.

10 Senu entok, milagrota ára joame, senu entok Diosta noki ára nokame, senu entok huate espíritum ára täya, senu entok huatek täbuiasi nokhuamta ára täyame, senu entok täbui nokta ára kuaktíame.

11 Të ikaï símeta huepul Espíritu jíba ä johua, huehuëpulammet ä naikimteka juka kaa nanalaysi ára jita johuamta, ä huatia pámani.

Simetakate huepul takaapo joome

12 Jáchin juka tákataa huepülaitukä bénasi, tē juebenam tónua mesékiriak, tē símetaka jume takahuat tónua mesékiriam, juebénakam huepul takahua, Crísto ket anéli.

13 Bueítuk huepul espíritupo jíbate símetaka batöhua, huepul takahuapo, judiom entok griegom, tekoka emo sumalame entok kaa tekokame junne. Símetakate huepul Espíritu Santota nau jütuahuak.

14 Tē jü takahua kaa huépülak jíba tónoa mesékiriak, ál-la juebennam.

15 Bueítuk jume guokkim ínel jiäteko: “Kanne mamamtaka, kaa takaapo joome”, ¿jüarí béchíbo kaa takaapo joome?

16 Bueítuk jume nakkam ínel jiäteko: “Kanne puusim, kanne tákapo joome”, ¿jáchu juäri béchíbo kaa tákapo joome?

17 Bueítuk síme tákaa pusimtukätek, ¿jaksum óre eíyey jume nakkam? Bueítuk síme nakamtukatek, ¿jítaysute jita jujup eíyey?

18 Të én entok Dios, áma am joala jume tóno mesékiriam, hueepulam takahuapo, ä eä pámani.

19 Bueituk sümota huépül tóno mesékiriatus, ¿jaksu óre eiyey jü takahua?

20 Të éni juebenamme jume tóno mesékiriam, tē jü takahua huépülay jíbba.

21 Jume pusim kara mamammeu júnel jiaahua: "Kaitápone emót ée matchi", entok jü koba junne jume guokimmeu: "Kaitápone enhimmet ée matchi."

22 Jume tákapo tóno mesékiriam, chë kaa ütteakame, chë júne üttia bem áma órenakë béchíbo.

23 Entok huámei takahuapo kaa tua huatia matchim, imeite chë júne tülisi sasankotua, entok huame ítot kaa tua tüisi bitthuame, imeite chë tülisi bitcha.

24 Të huame ítot chë tülisi bitthuame, kayta ámeu bëye, tē Dios tákataa yúmalasi huéchiapo yáahuak, bueituk huaka ámeu bëyemta chë yún yúmalasi am makkak.

25 Bueituk juka tákataa kaa au naikimtenakë béchíbo, íneli jume tóno mesékiriam, nanancham emo ania báareka eenake.

26 Të senu tóno mesékiriata kökosi ayuk, sümatakam ámak ä innénake, tē huepul tóno mesékiria tühuata mabetakätek, sümatakam ámak al-lenake.

27 Emem améria, jü Cristota takahua, tē natepolem tóno mesékiriam.

28 Entok Dios huatem Cristota sualhuäpo nau anim buere tekiapo joiyak, tua batchu jume apóstolim, chükula jume profetam, bájikum

huëpo jume maestrom, chükula entok jume milagrom ára joame, chükula entok jume kökoreme ára tutüteme, entok jume huatem ára aniame, jume téktila johuäpo bat kateme, entok jume täbuiasi nokhuäpo Diosta bétana ára ä nokame.

²⁹ ¿Jachum sümekata apóstolim? ¿Jachum sümekata profetam? ¿Jachum sümekata mae-strom? ¿Jachum sümekata milagrom ára johua?

³⁰ ¿Jachum sümekata jume kökoreme ára tüte? ¿Jachum sümekata juka täbuiasi nokhuamta ára nooka? ¿Jachum sümekata juka täbui nokta ára kuaktia?

³¹ Juka Diosta bétana donta enhim mak-ri, jukarem jária, tē ínapone böota chë türük enhim yuktiria.

13

Jü yore nakhuame, bat huéyi

¹ Bueütuk ínapo ániat nokhuamta entok ángelesim nokaü nokätek, entokne yore nakhuamta kaa jípurëtek, sisigúokta entok musico puratotane ponhuä benanake.

² Entok Diosta betána nokta mabel-lataka ä nokätek, entok chükula yeu huenakemtat jüneatek, entok sümeku jita täyatek, entok sime Diostat ehuamta jípurëtek, entok juya ániata ára sekäna yechätek, entokne yore nakhuamta kaa jípurëtek, kaytane bejre.

³ Bueütuk sümekata ín jípurëu naikimteka póobem jíbuatuakaték; entok ín takhua to-jakätek ä taanä béchibo, entok yore nakhuamta kaa jípurëtek, íri kayta béchibo inou türi.

4 Jü yore nákeme jiokot aneka ára jiápsa, entok yore nak jiokolë; jum yore nakhuäpo kayta ehuil ukulhuame, jum yore nakhuäpo kabe au chéhuale, entok kaa au buéria.

5 Entok huéchiapo huemta jíba johua, entok áapörík béchíbo kayta jaria, omteték kabetat chachaye, entok kabeta yü tütti omtia.

6 Jum lutüriata kaa johuäpo kaa al-leiya, lutüriata johuäpo, ál-la al-lenake.

7 Entok simeku jiokot aane, entok sümota suaale, entok sümota ára boobítcha, entok yanti aaneka sümota innëa.

8 Të jü yore nákhume kaybu lütinake; jume profeciam ál-lam lütinake, entok jume täbuiasi nokhuame ket lütinake, entok ket lütinake jü yún jita täyahuame.

9 Bueituk huatekte täya, huatek entokte profeciapo nooka.

10 Të huaka yúmalasi huemta yepsako, huanäi hua ámak naikiari lütinake.

11 Bueituk ínapo usitaka, ili usi ténasine nonokay, entokne ili usi tenasi eíyay, entokne usi ehuäpo sümota nüyey; tē chükula öu yötaka, juka ín usitukaüne tojjak.

12 Én entokte ejpejopo torokosi ä bitcha, júnakoy entokte au bíchaa pujbaka ä pu-jahua bínnake, én entokne huatek jíba täya, tē júnakoy entokne yúmalasi ä täyanake áapöríkne täya bénasi.

13 Én entok jü Dios ehuame, entok Diosta tühua boobit-huame entok jü yore nakhuame, bájimme, tē imeï násuk jü yore nakhuame chë turi.

14

Täbui nokpo nokhuame

¹ Juka emo nakhuamtem boojoria; entok juka Espíritupo Diosta eäpo áma yúmahuamtem mabet báareka eíya, tē chë junne simek béppa profecia noktem noóka.

² Bueítuk jü täbui nokpo nokame kaa yorememeu nooka; ál-la Diostahui, bueítuk kaabe at jüneiya, bueítuk Espíritu Santopo ä nokaü esotaka kara at jünetu.

³ Tē jü profeciata nokame yorememeu nooka, Diosta eäpaman am yötunaké béchibö, entok kutti nokta am makaka, am jíapsi joiya.

⁴ Jü nokta kaa täyahuamta nokame, áapo jíba au aniaka yötu, tē jü profecia nokta nokame, iglesiata yötutua.

⁵ Bueítuk sümeme ne juka täbui nokta enhim noktua peä jiöbe, tē chë junne juka profecia nokta, bueítuk chë bat huéye jü profeciata nokame, jü täbui nokta nokamta béppa, ál-la chë türü eíyey juka täbui nokta at jünehuä paman ä kuaktiateko, jume iglesiapo nau anim Diosta eäpaman am yötunaké béchibö.

⁶ Én entok hermanom, ínapo enhimmeu yepsaka täbui nokta nokätek, ¿jita tühuatasem áma teunake, tē ínapo juka Diosta yeu machiriakäu nokätek, entok juka huitti täyahuamta, profeciata, entok doctrinata?

⁷ Lútulay jü jita sonim ái popönhuame jiahuita joame, jü baka kusia entok arpa, bueítuk bem jiahui po kaa jünakiachisis jíätek, ¿jachisu ára at jüneetunake arpata entok baka kusia jiahuichi?

⁸ Entok jü trompeta kia jeka jiahui tenasi jiäteko, ¿jábesu au änanaake jäni, nassuahuäu huee bëchïbo?

⁹ Junëli këtchi emëe, bueïtuk jü niniy kaa at jünemuhamta nokäteko, ¿jachisu at jüneetunake jü enchim nokäbechi? Bueïtukem kia jekapo noknake.

¹⁰ Lutüriapo juebena jü täbuiasi nokhuame sime ániachi, entokim sïmetaka ä jípure jachin bem jiau barëhui.

¹¹ Të ínapo jü nokit kaa jüniatek, sekäna joome bénasi nee bínnake jü nokame, entok jü nokame ino bëchïbo ket sekäna joome ténanake.

¹² Junëli ketchí emëe; juka Espíritupo Diosta eapo ära jita johuamta mabet peatek, ími huämem chë tekipanua, juka iglesiata yötunakë bëchïbo.

¹³ Huäri bëchïbo jü täbuiasi nokta nokame, áma yúmahuamta oraciompo aunake ä kuaktia bëchïbo.

¹⁴ Të ínapo täbui nokta kaa täyahuäpo oraciónta joatek, ín espíritu oraciónta johua, të jü ín koba suahua kayta jüneriaka tatahua.

¹⁵ ¿Jachisuntuko? Espíritupone oraciónta jonake, tene koba suahuay ket oraruanake, entokne espíritupo buiknake, tene koba suahuapo ket buiknake.

¹⁶ Bueïtuk empo espíritupo jiba Diosta yörenreko, jü emo náapo aaneka ä jikkajame: ¿juka baisaurita em joau jachisu ä jehuiterianake? Bueïtuk kaa jüneiya jita em nokähui.

¹⁷ Të empo, lutüriapo Diosta baysauhue; të jü seenu kayta tühuata jajjame.

18 Diostane baysauhue bueütukne enchim béppa chë júne yún täbui nokta nooka;

19 tène jume Cristota sualhuäpo nau anim, huitti ín at jünäapo mamni nokta noknake, huatem ket majtia bächibo, tē diez mil nokta kaa täyahuamta ëe.

20 Hermanom, katem ili usi éehuamta jípureka jíapsi báare, al-lem ili usi ehuamta jípure juëna ehuäpo, entok tü ehuäpo yúmalasi.

21 Leypo ínëli jöojteri: “Täbui nokpo entok täbui tempone noknake ïri pueblolahui; júnentaka júnem kaa nee jikkaijnake, tï jiaahua jü Señor.”

22 Juäri bächibo jü täbuiasi nokhuame, jume Cristota súaleme bächibo kaa señal, ál-la jume kaa ä súaleme bächibo; tē jü profecia, jume Cristota súaleme bächibo huéiyen, tē jume Cristota kaa súaleme bächibo ëe.

23 Bueütuk, sime jü iglesia nau rukteka sìmetakam täbuiasi nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka áman kibakekätek, ¿jachum kaa enchim rorokom tianake?

24 Té sìmetaka profeciata nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka aman kibakekätek, sìmem bétana at jünahuamta mabeta, entok kaa türük ä joäpo jünäaka tatahua.

25 Ä jiápsipo ehuil ayukame yeu buijtunake; huanäi ínëli tonommey kikteka Diosta yörinake, entok tua lutüriapo ä jüneriatebonake Diosta enchim násuk anëhui.

Simetem huéchiapo entok suamsi yauhua

26 ¿Jachisu júntuko hermanom? Emëe emo nau tojakätek, salmomem buika éntokem doctrinata emo majtia, huate entok täbui nokta nooka, huate entok Diosta yeu machiriau jípure, huate entok juka täbuiasi nokhuamta kuaktia, sìmetem yauhua Diostau bíchaa jita täyahuäpo yotunä bëchïbo.

27 Bueïtuk jábe täbui nokta kaa täyahuamta nokätek, gúoyíka batchu ö bájika emo boobíchaka, senu entok nokhuamta kuaktianake.

28 Të nokta kuaktiamta kabétuk, iglesiapo kaa jíaleka tahuanake, áapörík bëchïbo entok Diosta bëchïbo jíba noknake.

29 Juneli kétchi jume profetam gúoyíkam noknake ö bájika junne, jume huate entok am jikkajnake: “¿Jachu junéli jäni?”, ti jiaka.

30 Të jábe áma káteka juka Diosta yeu machiriau mabetakätek, jü bat hueme kaa jíaleka tahuanake.

31 Bueïtuk sìmetakam ára profeciata nooka, hueuhuëpulaka, bueïtuk sìmem araunakë bëchïbo entok sìmem kutti nokta mabetnake.

32 Jume profeta espíritum, profetam eäpanim emo nünake.

33 Juka kaa nanabeu huemta Dios kaa ä attiak.

Yanti ehuanma ál-la bueïtuk sime iglesiapo huepulsi emo nüyeme aanëpo,

34 enhim nau yayajäpo jume jáamuchim katim jialnake; bueïtuk jume jáamuchim katim nok-iahua, ál-la ä kuna bétuk au nünake, leyta jía pámani.

35 Bueïtuk bempo jita täyabaretek, bem

joapom bem kuna natemaijnake; bueütuk kaa tuïsi bittu jü jamut, jume emo nau toijlame násuk nokäteko.

³⁶ ¿Jachu enhim násuk yeu simbla jü Diosta noki, ö enhimmeu jíba yebijla?

³⁷ Bueütuk jábe au profetalëtek, ö chë júne Espíritu Santopo áu jíapsilëtek, juka enhimmeu ín jiojtekau úttia ä türinakëhui Señorta ä nesahueka bétana.

³⁸ Të jü kaa ä jüneriabareme, kaa ä jüneríanake.

³⁹ Junëli hermanom, profecia noktem nokbareka eiya, éntokem juka täbui nokpo nokamtem kaa ä taktiria;

⁴⁰ té sìmetem huitti suamsi yauhua.

15

Cristota kókkolam násuk jiabitekähui

¹ Én entok kétchi hermanom enhim nä jüneriatua, juka evangeliota enhimmeu ín nokakähui, ikärem ket mabet-la, éntokem ketune at boojouhua.

² Iari béchibö kétchi emée juka nokta enhimmeu ín nokakau jíba jípurëtek, jineüriatem jípure, ä sualeka naateka huitti eaka ä mabetakäteko.

³ Enchimne ket ä majtiala, juka bat im mabetakähui: Bueütuk Crísto itom Dios bejrim béchibö mûkuk, juka jiojterita jiapámani.

⁴ Entok määahuaka, baij taahuata huey jíabitek, jiojterita jiapámani.

⁵ Entok Perotau yeu machiak, chükula entok jume doocemmehui.

⁶ Chúkula entok mamni cientoñ béppa hermanom nau anemmeu yeu machiak, imeri juebénakam ketune jiápsa, huate entok béra kókkola.

⁷ Chúkula Jacobotau yeu machiak; chúkula entok sime apóstolimmehui.

⁸ Të chúkula simeemeu yeu machiasuka, inou ket au yeu machiriak, batte kaa tomtekämtau bénasi.

⁹ Bueítuk ínapone apojtolim násuk chë ilitchi, katchan júnene apojtolpo ino naíkiapo yúmala, bueítuk jume Cristota sualhuäpo nau animne góok jajasuk.

¹⁰ Të Diosta tü eápone apóstolpo naíkiari, të iri tua áa bétana hueme kaa kia kaitäpo tahuala ino békibö, ál-lane simeem bempörim béppa chë júne yún tekipanuala, të kaa inapola, ál-la Diosta tühua inot ayukä békibö.

¹¹ Bueítuk ínapotaka ö bemporimtaka junne, ínélite Diosta noki nooka, éntokem íneli ä susualek.

Jume kókkolam jiabitekähui

¹² Të Cristota kókkolam násuk jiabiteka bétana nokhuame, ¿jachisu júntuk huate enchim násuk aane, jume kókkolam kaa jiabiteneake tíame?

¹³ Bueítuk kókkolam kaa jiabitenekey, Crísto júne ket kaa jiabitek.

¹⁴ Bueítuk Crístota kaa jiabitek, jü itom áa bétana nokaü kayta bej-reka tatahua entok jü itom Diostat eäu junne.

¹⁵ Entokte Diosta täyaka júne katte ä täyamta bénasi tatahua, bueítukte Diosta bétana ä

jüneriatebola Cristota kókkolam nasuk ä jiabite-tuakähui, tē áapo, íkäi kókkolam nasuk kaa ä jiabitetuak, Jume kókkolam lutüriapo kaa am jiabitenakeyo.

16 Tē jume kókkolam kaa jiabitenakey, Cristo ket kaa kókkolam nasuk jiabitek.

17 Entok Cristota kaa kókkolam nasuk jiabitek, jü enchim Diostat eäu kia bejja; ketunem enchim Dios bejrimpo aane,

18 entok kétchi jume Cristota sualeka kókkokame, kaitäpom taahua.

19 Bueítuk imü itom jiápsäpo, Cristotat jíba jita boobichätek, sime yoremem bétanate jiokot bit-huaka taatahua.

20 Tē éni Cristo kókkolam násuk jiabitela; jume kësam kókkokame násuk, áapo bat hueri.

21 Tē jachin jü kókkohuame huepul yoremata huam äbo kibakek, anéli kétchi jü kókkolam násuk jiabitehuame, huepul yoremata huami.

22 Bueítuk jachin Adánta huam sümem kókkö bénasi, anéli kétchi sümatakam Cristota huam jíapsinake.

23 Tē hueepulammeu yúmasimnake jü bem jiabitenakéhui: Cristo bat huenake, chükula entok jume Cristota súaleme, ä yepsäpo.

24 Júnakoy sümata lütepo; juka reytaka ä nésahueu Dios áchayta mampo ä toijnake, entok jume nesahueme bétuk ayukamta kaitäpo tahuarianake, sime yäura úttiata, entok buéresi úttiaka jipuhuamta.

25 Bueítuk úttia áapörík reytaka ä nésaunakéhui, sümem ä bej-reka kateme ä gúokim bétuk ä oreü tajti.

26 Të jü chükula yore bejreme, muerte ti tehuakame ket kaitäpo tahuariana.

27 Bueituk sümota Dios ä góokim bétuk órek, entok ínel ä jiäpo: sümota ä bétuk tahuariak, jünakiachisi áapo yeu taahua, bueituk áapo ä bétuk sümota tojjak.

28 Të íneli sümota aabétuk tahuak, jü usiari áapo ket áabétuk au tahuarianake, hua sümota aabétuk tahuariakamtahui, bueituk íneli Dios áapo jíbatunake, sümemmechi.

29 Të täbuiasi ä bithuäpo, ¿jachisum annake jume kókkolam béchibö emo batöame, jume kókkolam kaa jiabiteyo? ¿Jachiaka juntukim kókkolam béchibö emo batoä?

30 ¿Jatchiakasute chikti táapo jinhua machiku aane?

31 Tüane enchim ä júnëtua hermanom, Señor Jesucristota bétana simek béppa ujyorik enchim jipurë béchibö, chikti taapone abe kókko huäpo huerama.

32 Bueituk ín yoremtüka pamamne Efesopo jujuena yorememmak nassuak, ¿jítasune áma teunake, jume kókkolam kaa jiabitenekeyo? Ä inélitunakey: “Jibuänakete entokte jita jinake, bueitukte yoko kókkonake.”

33 Katem ä öbia; jü juenasi nau nokhuame: “Juka tüisi jíapsibahuamta nanasonte.”

34 Emóem suaya katem koptel-la, éntokem kaa túrik kaa johua; bueituk huate enchim násuk Diosta kaa täyáa, enchim tiunakë béchibone ínel jiaahua.

Jachisum jiabiteneake jume kókkolam

35 Të jáamak jábe ínel jiaunake: “¿Jachísum jiabiteneke jäni jume kókkolame? ¿Jachínaksum takahuaka jiabiteneke?”

36 Jachë kaa suhuak, jü em echakau kaybu jíapsinake, kaa bat mukukateko.

37 Entok juka báchiata em ennakapo katë juka juyata áma siunakemta túttianake, ál-la juka báchia besumata, tirijko báchiata ö täbuik.

38 Të Dios takahuata ä makka ä éa pámani, entok jume huate báchiam huëpulam bem takhua.

39 Kaa sime huakas nanäläy, jü senu huakas yorem huakas, huate entok animal huakas, entok huate kuchu huakas, entok huikit huakas.

40 Jume téhuekapo jiápsame entok jume buíapo jiápsame, katim nanalaïm takahuak; bueítuk jü téhuekapo jiápsame simek béppa musäla maachi, anéli kétchi jü buíapo jiápsame.

41 Huepülay jü täata ujyória, senu entok jü mechata ujyória, jü chokim ujyória entok ket täbui, bueítuk hueuhuëpulaka jume chokkim ujyória kaa nanalai.

42 Jume kókkolam jiabitehui ket ilübenna, nasontubarem tenaka etnaa, huanäi musäla machik bemelak takahuaka jiabiteneke.

43 Ä et-huäpo kaabe ä bibitpenake, tē jiabitetek musäla machisi ujyorinake, kaa úttiata jípureka ethuatek, ä jiabitepo entok uttiärata jipunake.

44 Jü takhua buia ániat jünaktetaka etnaa, chükula entok espírituta takahuaka jiabiteneke, takhua buíapo jünaktetaka ayuk, entok takhua espiritual kétchi.

45 Ínëli ket jiojteri: “Jü yoreme bat yáahuakame, Adán jíapsita makhuaka jíapsi taytek”; jü Adán chükula hueme, espíritupo jíapsita yore makame.

46 Jü espíritupo hueeri kaa bat huéye, ál-la jü takahua, chükula entok jü espíritu.

47 Jü yoreme bat hueeri buíapo joome, jü goza huëpo yoreme, jüri jü Señor, téhuekapo joome.

48 Jume buíapo joome, buíapom joomeme benamme; jume téhuekapo joome, tehuekapom joomeme benamme.

49 Juka buíapo yáataka itom hueriapote buíapo yáarim benanake, entok anëli kétchi juka tehueka bétana itom jipurëu, tehuekapote joomem ténanake.

50 Tëne ikaï enchimmeu nooka hermanom: Jü huaakas entok jü ojbo karam ä mabetnake juka Diosta rey nesauri, jü nanasomtume kara áamak naïkiatu jü kaa nanasomtem tamaki.

51 Juka éhuil jüneriahuamta bétanane imienchimmeu nooka: katte sìmetaka kókkonake; tē sìmetakete täbuik takahuaka tahananake,

52 Senu chubalapo, entok senu repikiapo, trompetata kukusuak, bueítuk jü trompeta kukujna, huanäi jume kókkolam jiabiteneke, takahuapo kaa nasontulataka, itapo entokte täbuiasi yáana itom takahuapo.

53 Bueítuk úttia íri takahua ára nasontume, kara nosonteka tahananake, entok íri ára mukeme kara muukeka tahananake.

54 Íri ára nasontume kara nasontemta supeka tahananake, entok íri ára mukeme kara mukemta supeka tahananake, huanäi au chupanake jü

nooki jiöjteri: "Jum yöhuapo jü kókkohuamta tekkil lüte.

⁵⁵ ¿Jaksë ä jípure empo muerte, juka kökosi em yore ái joähui? ¿Entok jaksu órek jü ánimam mamahuäpo em yöohui?"

⁵⁶ Bejasu jü kaa türük johuame íri jü muerteta ay kökosi yore joähui, entok jü úttiärapo kaa türük johuame, íri jü ley.

⁵⁷ Tête Diosta baysauhue, yöhuamta itom ä maka béchïbo, itom Señor Jesucristota huam ámani.

⁵⁸ Ínëli bejja, emo nakhuapo ín hermanom, kuttem jäbueka kaa kom eiya, éntokem kaa japteka Señorta tekilpo yötusaka, tüisi jüniaka jü Señorta tekkil johuame kaa kia bejja.

16

Jü ofrenda Cristota súaleme béchïbo

¹ Jü ofrenda Cristota súaleme béchïbo, emem ínëli ket ä yauhua, jachin Galasiapo jume Cristota sualhuäpo nau animmet ín ä nésahuekä pámani.

² Huä bat taahuari semanata naatëpo, emée huepülaka nahuem ä tojja juka enchim nau ruk-tiakähui áma yúmahuä pámani, ä eriasimeka enchimmeu ín yepsäu tajti, bueítuk huanäi kaa kolectam nau toijtaiti béchïbo.

³ Huanäi nee áman yépsako, jume enchim yeu puakähui cartata am makaka, imëyne buere joära Jerusaléniu bittuanake, juka amebéchïbo enchim nau tojakämaki.

⁴ Bueütuk nee aman huenakëu türihuay, ínomakim áman kannake.

Pablotá jita yáa barëhui

⁵ Enchimmeune huenake, Macedonia buiära páman hueeteko, bueütuk Macedonia páman ín huenakëu úttia.

⁶ Jáamakne ára enchimak tahuanake, seberia tiempopo junne, huanäi eme chükula nee boo toijnake ín huenakëu bícha.

⁷ Enchim huam huëpatne kaa kia chubala enchim bit báare, bueütukne binhua enchimmak tahua báreka eiya, Señorta júnel eayo.

⁸ Téne pueblo Efesopo ambáare Pentecostés tahuarita yúmäu tajti,

⁹ bueütuk buéresi puerta ino bea étapori, Diosta noki tüisi mabethua, entokim ket juebenna jume Diosta bej-reka kateme.

¹⁰ Bueütuk Timoteota äbo yépsako, tülisem ä bitcha al-leaka enchimmak ä annakë béchíbo, bueütuk áapo ket Señorta tekil johua ino bénasi.

¹¹ Juäri béchíbo, kaabe kia kaitäpo ä bínnaake, al-lem yanti eaka ä boo tojja, inou ä yebijnakë béchíbo, bueütuk ínapone hermanommak ä boobíchaïhui.

¹² Hermano Apolostaune juebénasi nookak, enchimmeu ä noyti sahueka jume huate hermanommaki, tē enriapo kaa báreka taahuak; tē chükula áma yumäteko enchimmeu huenake.

Jiojterita chupëpo teboterim

¹³ Katem koptelaka huitti Dios eiya, emo oüleka, éntokem kaa kom eaka úttiata johua.

¹⁴ Símeta enchim juähui emo nakhuapem ä johua.

¹⁵ Hermanom, bejem jüneiya juka Estéfanasta familia, Acaya buiärapo bat Diosta noki mabetakähui, entokim bempo Cristota sualhuäpo nau anim ania báreka tekipanua.

¹⁶ Én entokne senu huemta enchimmeu aahua, jume huate gentem ilébenamehuem rukteka bem eäu johua, entok sime huame huatem anika tekipanuammehui.

¹⁷ Estefanasta äbo yepsaka béchibone al-lëeak, Fortunatota, entok Acaicota, bueïtuk ïmeri enchim kara ínomak anëpo bempom ínomak aanek.

¹⁸ Bueïtuk bempom nee jíapsi yetchak, entok enchim kétchi, jume gentem ilébenam akem am yöre.

¹⁹ Sime jume Ásiapo Cristota sualhuäpo nau anim enchimim tebotua. Aquila entok Prísila, entok jume Cristota sualhuäpo nau anim bem joapo emo nau totojame, Señorpom tüisi enchim tebotua.

²⁰ Jume hermanom sìmetakam enchim tebotua. Emée entok Cristota sualhuäpo emo besito-huapem teboteriata emo makka.

²¹ Ínapo, Pablo, ikaïne enchimmeu jöjte teboteriata ín mamammeyi.

²² Jü Señor Jesucristota kaa nákeme, bette noki at chupatunake. Jü Señor äbo huékiye.

²³ Jü Señor Jesucristota tühua enchimmaktunake.

²⁴ Jü Cristo Jesústa sualhuäpo enchim ín nakéhui, enchimmaktunake. Júnentunake.

li

Mayo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mayo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025

84020f7b-8f34-5f65-803f-a2c6c92b92ea